

ALUDJ EL SZÉPEN, BENDEGÚZI!

Agócs Írisz illusztrációi nem csak gyerekeknek tetszenek

Az a hír járja, hogy az Agócs Írisz által illusztrált könyv, Az aludj el szépen, Bendegúz! Katalin hercegné kedvenc meséje, mert ez ringatja legkönnyebben álomba György herceget. De hogy hogyan jutott el a nemzetközileg elismert illusztrátor Jancsi és Juliskától a meditáló nyúlig, az is szép kerek történet. Szinte mese.

FOTÓ: DÖMÖTÖR CSABA

Hogy kezdődött az illusztrátori pályafutása? Ha jól tudom, antropológiát és néprajzot tanult?

A pályafutásom egy nagy kanyarral kezdődött, és még beletettem ugyanezeket a kanyarokat néhányszor, amikor megpróbáltam a „nemillusztrátorságot” választani. Nagyon erősen képzőművész háttérű családban nőttem fel, ahol mindenki biztosra vette, hogy én is ezen a pályán haladok majd. Viszont erősen tartottam attól, hogy a világba kilépve már nem azt az egyértelműen pozitív megerősítést kapom, mint a puha és biztonságos családi közegben, ezért inkább nem kockáztattam magam megmutatását, és a néprajzkutató nagypapámat követve választottam egyetemi szakot.

Hozzáteszem gyorsan, nagyon örülök, hogy így döntöttem, nemcsak mert így tét nélküli maradt az alkotói vonal, hanem mert a mai napig használom azt a kutatói mentalitást, amit az egyetemen kaptam, és rendkívül jó tudásanyagként tartom az ott megismerteket.

Az első ön által illusztrált könyv a Jancsi és Juliska. Hogyan érkezett a felkérés?

Egy ártalmatlannak tűnő bloggal kezdődött minden. Létezik egy Illustration Friday nevű oldal, ahol minden hét péntekén felkerül egy szó, és az ahhoz kapcsolódó illusztrációk linkjét gyűjti össze. Ezt nagyon motiválónak találtam, így ezzel indultam, de nagyon rövid időn belül – az IF nagyszámú látogatottsága miatt – iszonyat népszerű lett az oldalam, és mindenki könyveket és képeket akart venni tőlem. Ez buzdított arra, hogy a Pagony Kiadó által szervezett legelső Aranyvackor pályázatra jelentkezsem egy, a bátyám által írt kis mesével. Viszonylag amatőr módon sikerült az egészet kiviteleznem, nem is kaptunk semmilyen díjat. Nem sokkal később felhívott a Pagony egyik tulajdonosa a Jancsi és Juliska ötletével, ami nagyon rímelt a leadott pályázati anyagra, és tulajdonképpen félmjelzi általában a munkásságomat: védtelen, hős gyermekek kontra antipatikus (vagy annak tűnő), félelmetes felnőttek.

„A könyvről megjelent rengeteg ajánlásban, cikkben leginkább az domborodott ki, hogy milyen hatalmas dolog, hogy egy hosszas altatási procedúra lecsökken, és azok a picik, akik eddig lehetetlenek voltak, hipp-hopp bealszanak.”

Külföldön is elismert illusztrátornak számít. Mesélne néhány különleges könyvről, amelyek nem hazai kiadónak készültek?

A legjelentősebb az ausztrál Five Mile Press kiadónak készült sorozat. Érdekes, hogy kiadók neten böngészve keresnek illusztrátorokat, ilyenbe több esetben is belefutottam, ez a kiadó is így talált meg. Épp azután, hogy leszerződtem egy brit illusztrációs ügynökséggel, így rögtön vittem is be magammal egy megkeresést. Az esett legjobban, hogy amikor megkerestek, azt írták: bár a szöveget még nem ismerem, de én már nekik rajzoltam eddig is. És valóban, szinte egyáltalán nem kértek változtatást a mostanáig elkészült nyolc könyv illusztrációs anyagában, vagy ha mégis, aztechnikai, praktikus okokból volt. Ennél jobb munkája nem lehet egy illusztrátornak.

Van olyan ezek közül, ami esetleg magyarul is megjelenik majd?

Ebből a sorozatból az első négy megjelent, azt nem tudom, hogy mennyire sikeres itthon, így nincs információ arról sem, hogy érdemes lesz-e majd a következő négyet is megjelentetni.

Mesélne az Artista Művekről?

Az Artista Műveket tizenkét éve alapítottuk, és szerintem egy mennyben köttetett találkozás sikeres eredménye. Seres Tamás tipográfussal hoztuk létre a céget, és azóta is megmaradtunk kétszemélyes kis műhelynek. Tamás extra precíz, iszonyat higgadt tervező, minden részletre képes figyelni, míg én a zsigeri, csevegő, lendületből túlélő típus vagyok. Kettőnk együttműködése, úgy tűnik, bevált. Eleinte mindenen közösen dolgoztunk, én kommunikáltam, és színeket válogattam. Picit távolabb maradv a tervezéstől, én voltam a friss szem, Tamás pedig elvégezte az érdemi munkát. Kevésszer van lehetőségem elmondani, hogy az illusztrátori tevékeny-

ségem mögé Tamás tett olyan biztos grafikus háttérrel és tálalást, ami nélkül még mindig egy sarokban színezgetnék a magam kedvére. Ő rakott össze nekem gyönyörű vászonkötéses portfóliókat, amikor külföldi kiadók hívtak találkozni, ő készít elő minden képeslapot, nyomatot, és az itthon megjelent könyvek javarészét is ő tervezte. Amikor megláttam ez első általam illusztrált külföldi könyv borítóját, akkor különösen megéreztem, hogy mennyit jelent egy jó grafikus, és milyen rossz, ha ez hiányzik. Nagyon szerettem a közös projekteket, a legbüszkébb a szegedi Móra Ferenc Múzeum néprajzi állandó kiállítása vizuális világának létrehozására vagyok. De az illusztrátorság egy idő után majdnem minden mást kiszorított, mára sok munkát Tamás visz végig egyedül. Illetve pár éve lett neki is egy saját vállalkozása: általa tervezett grafikákat szítáz noteszokra és határidőnaplókra – ami ismét az a precíz, odafigyelős munka, ami engem lenyűgöz. Ha jól sejtem, a szigorúan szakmai vonatkozású méltatásból is kiderül, hogy nemcsak a munka köt össze velem, a közös vállalkozást egy idő után házasságkötés is követte.

A csendes műhelymunka mellé kiválóan passzol a jóga. Tudom, hogy gyermekkorra óta jógázik, de mióta tanító?

Sajnos a folytonosság nem volt meg gyerekkorom óta, pedig milyen jó lenne! Anyu vitt magával a jógaórákra, először Etkához, aztán néhány táborba. Azt tehát régóta tudom, hogy a jóga jó, de csak hét-nyolc éve kezdtem újra gyakorolni. A tanítóság nem volt terv, a saját tudásomat igyekeztem gyarapítani a különböző oktatóképzésekkel. Abaligetre költözve, a korábbi oktató távozásával merült fel az igény, hogy vezessek gyakorlatokat. Voltak hullámzások ebben is. Amikor épp egy újabb kört futottam akörül, hogy talán mégsem az illusztrálást szeretném csinálni, akkor komolyabban gondolkodtam a jógaoktatásban. Aztán visszazippantottak a festékpacák, és be

kell látnom, hogy az alkotói habitusom nehezen összeegyeztethető egy olyan szintű rendszerességgel, amit egy stúdió órarendje igényelne. A leadások, a kiállítás-megnyitók és közönségtalálkozók való részvétel miatti utazások és egyebek állandó elmaradt órákat eredményeztek, így egyelőre nem tartok gyakorlatokat. Szerencsére azóta került az abaligetiek számára egy remek oktató, így senki nem sínyli meg az én be- vagy kiszámíthatatlanságomat.

Legutóbbi könyve, a Kolibri Kiadó gondozásában megjelent Aludj el szépen, Bendegúz! is KönyvTárs. Ez mit jelent?

Azt hiszem, eredetileg az ausztrál kiadó Big Hug-sorozat címe helyett jött létre a KönyvTárs, amit személy szerint picit sajnállok, mert egy hatalmas ölelés valahogy nagyon más érzelmi töltettel rendelkezik, mint egy könyv, ami társ, de biztos megvan ennek a története és oka. A lényeg, hogy a Kolibri – sajátjaként kezelve a sorozatságot – olyan könyveket jelent meg, amelyek valamilyen módon segítő jelleggel is bírnak a mese egyébként is gyógyító hatása mellett.

Az Aludj el szépen, Bendegúz! rögtön a TOP könyvek között landolt. Mit gondol, mi ennek az oka? Sok kialvatlan anyuka utolsó mentsvára?

Az Aludj el szépen, Bendegúz! rögtön a TOP könyvek között landolt. Mit gondol, mi ennek az oka? Sok kialvatlan anyuka utolsó mentsvára?

Igen. Bár én teljességgel gyanútlanul sétáltam bele ebbe a történetbe, és csak statisztálok az egészhez, de a hatalmas, világszintű sikert csak abban látom, hogy minden szülőt kikészít, ha azt tapasztalja, hogy a fáradt picije képtelen elaludni, és kínszenvedés mindenkinek minden este. Azt hiszem, hogy teljesen egyértelmű, hogy az anyukák akár a lelküket is eladnák, hogy a gyermekeik boldogok legyenek, és ennek kulcsa, hogy pihent legyen a család minden tagja.

Igaz a legenda, hogy Katalin hercegné kisfia is erre a mesére alszik el esténként?

Ezt én is mint legendát hallottam, de tetszik. Első körben azt gondoltam, hogy ez jó indítás egy elsőprő sikerhez, de meg vagyok győződve róla, hogy azért többről is szó lehet...

Miért lett újraillusztrálva a könyv?

Miután magánkiadásban jelent meg a könyv, így megtörténhetett, hogy az illusztrációk nem mentek át semmilyen könyvkiadói szakmai szűrőn. Az meglepő, hogy Magyarország kivételével mindenhol átvették az eredeti rajzokat, annak ellenére, hogy a legtöbb kiadó más jellegű illusztrációkban gondolkodna egy gyerekkönyv esetén. Emellett az az érv szolgált, hogy ebben a könyvben a gyerekek nem nézegetik a rajzokat, hanem csukott szemmel fekszenek és hallgatják – így nem kellett újabb költséget betervezni

a kiadásba. A Kolibrinél azonban nem ment át a könyv az eredeti rajzokkal, úgy érezték, hogy ez nem fér bele a profiljukba, ezért kerestek hozzá mást.

Jógaoktatóként mit gondol a mesében lévő meditációs részről?

A jógához én akkor találtam igazán vissza, amikor a nagyon sok ötlettől és az ezáltal túlterheltségtől szinte már egyáltalán nem tudtam aludni. Rengeteg jó hatása van a jógának, de nekem ez a legfontosabb, hogy le tud csendesíteni, és offline üzemmódba teszi az agyam. Így könnyen át tudom érezni a jelentőségét egy olyan működő módszernek, ami a túlpörgött, élményekre éhes, továbbgondolni akaró elmét segít lelassítani, lelazulni. A könyvről megjelent rengeteg ajánlásban, cikkben leginkább az domborodott ki, hogy milyen hatalmas dolog, hogy egy hosszas alattási procedúra lecsökken, és azok a picik, akik eddig letehetetlenek voltak, hipp-hopp beal-

SÜRGŐSSÉGI GYÓGYMALAC

szanak. Viszont ami kevésbé kerül szóba, hogy egy ilyen tematikus lelazítással az alvás minősége is jelentősen változik, és sokkal pihentetőbb lesz. Így akár kevesebb alvásidővel is jóval kipihentebb gyermek a végeredmény, és – bár ez abszolút a saját elképzelésem – úgy sejtem, hogy az élmények feldolgozása is hatékonyabb. Így szintekkel jobban fejlődhet a mentalitás.

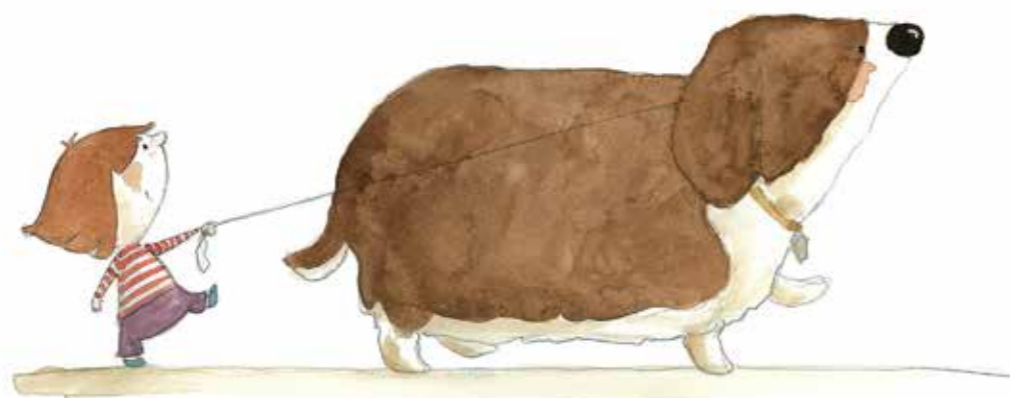
Min dolgozik most?

Most épp a pihenésemen. Nagyon kemény volt az év vége számomra, hat könyvet adtam le. Ilyenkor nem tud leállni az agyam, és rengeteg alvásidő kiesik. Sajnos arra se jutott energiám, hogy Bendegúzt hívjam segítségül. Folyamatosan az a céloom, hogy megtaláljam a jó arányt a vállalt munkamennyiségben, próbálok fékeket beter-

vezni, és olyan korlátokat állítani, amik következetesen szelektálják a megkereséseket. Irtó nehéz, mert nagyon szeretem, amit csinálok. Sok ötlet van erre az évre is, és úgy sejtem, idén sem fogok unatkozni.

Van olyan mese, amit „csak úgy” megrajzol?

Tandori Dezső medvés verseit egyértelműen csak a magam kedvére rajzoltam eredetileg, később mégis lett ebből egy kiállítás, és a végén könyv is. Versekhöz szívesebben rajzolok, azok pont olyan hosszúságúak, amihez még épp van elég türelmem, hogy aztán vágyhassak valami új témára. Saját történeteim is vannak, elég régóta parkoló pályán, az is minden újról munkatervben szerepel, hogy őket is megcsinálok. Egyszer biztos összejön.

KISKUTYÁM

CSIPKERÓZSIKA

Mikor válik végre branddé? Agócs Íriszes plüss figurák, poló, óra, bögre?

Hmmm, ha ez a kérdés komoly volt, akkor nem mondom, hogy soha, de nagyon távol áll tőlem ez a dolog. Szeretném azt hinni, hogy tudok tartani egy jó arányt abban, hogy értéket hozzak létre a munkámmal, miközben elérhetővé teszem nagy mennyiségben azt, amit csinálok. Az elmúlt időszakban több olyan megkeresést kaptam, ahol egy iparművésszel, tervezővel együttműködve kellene

kitalálnom valamit egy olyan tárgyhoz, ami önmagában is jó minőségű, értéket és funkciót is hordoz. Ilyen most, remélem, több is lesz. De ez nem a brand kategória, hanem több kicsi, egymástól független projekt. Azt egyelőre nem tudom elképzelni, hogy egy-egy valahonnan kiemelt illusztrációm matrica gyanánt reklámtollakról és bézból' sapkákról köszönjön vissza. Ehhez nagyon sokat kellene változnom.

SIMONFALVI ANITA